

T.

Budapest

VELL BÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslo-
bodjenja 3. szám, (Wagner palota). Telefonszám:
21-37, éjjel 24-88. Sürögöncy: „Délbácska” Novisad
Póstatakarékpénztári csekkzámla Zagreb: 46.692.

Novisad, 1928. május 20.

VASÁRNAP

Előfizetési ára: egy óra 40 din; három óra 120 din
fél évre 240 din; egész évre 480 dinár. Egyesszám
ára hétköznap 1.50 dinár, vasárnaponként 2 dinár
Külföldre előfizetési díj egy hónapra 50 dinár.

A hid

Ünnepe van ma városunk környékének, sőt azon túl is egész országrészeknek, mert ma adják át a forgalomnak a Novisad és Petrovaradin közötti hidat. Evtizedes álom és hosszú ideig tartó tervezgetések után ime mégis csak valósággá vált ez a városunk életérdekét képező hid megnyitása. Nemcsak Novisad került ezáltal közelebb Petrovaradinhoz, hanem az egész Bácska, Horvátországhoz és Szerbiához is. Athidalták a Dunát és ezzel megszüntették azt a természetes akadályt, amely bénítólag hatott a hatalmas folyam két partján elterülő vidékek közötti szabad forgalomra.

Evtizedekkel ezelőtt, amikor először került fel a Novisad és Petrovaradin közötti állandó hid terve, még merész álomnak tetszett ez, mert lehetetlennek látszott az anyagi nehézségeket leküzdeni. Súlyos békemilliókba került volna akkor a hid elkészítése és az mindig visszaretentette azokat, akik foglalkoztak a tervvel. A város életereje, fejlődése és létevére azonban mindig parancsolóbban lépett fel úgy, hogy el kellett háritani minden akadályt és a megvalósulás stádiumába juttatni a Novisad és Petrovaradin közötti hid tervét. Az is elég sokáig tartott, míg a már kész terv kivitelre került, közben azonban egy világháború is elmúlt és az ezáltal bekövetkezett helyzet most már parancsoló szükségessé tette a hid elkészítését.

Nagy terveket, nagy reményeket fűz mindenki a hidhoz, ami természetes is. Hiszen közelebb hoz egymáshoz területeket, amelyek között nincsenek nagy távolságok és amelyek mégis messze vannak egymástól, mert ott hőmpölyög közöttük a Duna. A múltban ez elválasztó vonal volt akadály a forgalomnak, közlekedésnek, megbénítója a kereskedelemnek és talán a Duna két partján lakók közötti olyan viszony kifejlődésének, amely nélkül eredményes munka, haladás és megértés csak nehezen valósítható meg. Sok minden meg fog változni az új hid megnyitásával és ez talán hozzá fog járulni azon ellentétek elsimitásához, amelyek közvetlen oka ugyan nem a hid hiánya volt, de azért mégis behatással volt rájuk.

Nekünk noviszádiaknak pedig különösen fontos az új hid. A Szerémség, amelynek életmegnyilvánulásai szintén városunk felé irányulnak, most már szabad folyást engedhet ennek és ipara, kereskedelme ismét Novisad felé összpontosul majd. Városunk ipara és kereskedelme szempontjából tehát igen nagy jelentőségű a mai ünnep és bizonyosra vesszük, hogy mindazon várakozások, amelyek ehhez fűződtek meg is fognak valósulni.

Van azonban más jelentősége is a hidnak: ez Nagy-Novisad alapja. Most már nem választja el semmi sem Novisadot Petrovaradintól és ha ma még talán vannak — kizárólag Petrovaradinban — olyanok, akik ellenzik a két város egyesítését, hamarosan el fog következni az az idő, amikor mindenki be fogja látni, hogy az amit az élet egységnek teremtett azt nem lehet mesterségesen elválasztani. Ideig-óráig ugyan még el-

tarthat ez az idegenkedés, de ezt a kényserítő szükségesség parancsára le fogja győzni és Novisad Petrovaradinnal egyesülve, olyan várost fog alkotni, amelyre szép és nagy jövő vár.

Novisad egész lakossága örömmel és meglepődéssel üli meg a mai napot, amely történelmi jelentőséggel bír fejlődésére nézve.

A haladás, a konsolidáció biztos zálogát látja benne és ezért néz nagy reményekkel a jövő elé. Azok az ünnepek, amelyek a hid megnyitását keretezik, a város lakossága, érzelmeinek hű kifejezői és a nagyszerű fejlődés bizalmat fakasztó előhírnökei. Bizunk benne, hogy minden, amit a hiddal kapcsolatosan várunk meg is fog valósulni.

A jugoszláv-csehszlovák testvéri kapcsolatok megerősítését kívánják a csehszlovák képviselők

Timotijevics Koszta és Pribicevics Szvetozár izgalmas szóharca a törvényelőkészítő bizottság ülésén

Beogradból jelentik: A csehszlovák parlamenti küldöttséget szívélyes fogadtatásban részesítették pénteken este Beogradban és a Kramarzs vezetése alatt megérkezett vendégek tegnap délelőtt megkezdték tisztelő látogatásaikat. Elsőnek a szkupstina épületét tekintették meg, s mintegy félóra hosszát elbeszélgettek Perics Ninko dr. képviselőházi elnökkel. Ezután a külügyminiszternél, a belügyminiszternél és a Vukicsevics miniszterelnöknél tettek látogatást.

A látogatások során a csehszlovák vendégek kimerítő megbeszélést folytattak a két ország kulturális együttműködéséről.

A jugoszláv és csehszlovák interparlamentaris delegátusok hétfőn és kedden tartják értekezletüket.

Egységbe kell tömöríteni a jugoszláv és csehszlovák nemzeteket

Uhlirzs csehszlovák képviselő a vendégdelegátusok vezetője újságírók előtt igen meleg hangon nyilatkozott a jugoszláv-csehszlovák közeledés szükségességéről. A jugoszláv és csehszlovák népek — mondotta — egységet kell alkotniuk a nagy szláv nemzetek táborában. Hangsúlyozta, hogy rövidesen napirendre tűzik a két nemzet oktatásügyének szabályozását olyképen, hogy a jövőben az egyik állam iskolájából minden nehézség nélkül átléphetessenek a növendékek a másik állam tanintézetébe.

Kramarzs képviselő tegnap este közel két óra hosszát tartó megbeszélést folytatott Marinkovics külügyminiszterrel.

Tegnap este megérkezett Beogradba a csehszlovák képviselők második csoportja is.

A törvényelőkészítő bizottság viharos ülése

A törvényelőkészítő bizottság tegnapi

ülésén 17 szavazattal 6 szavazat ellenében részleteiben is elfogadták a bíróságok átszervezéséről szóló törvényjavaslatot.

A szavazás után, az előadó személyének kijelölésekor igen éles összetűzésre került a sor Timotijevics bizottsági elnök és Pribicevics Szvetozár között.

Timotijevics elnök ugyanis a szavazás után a javaslatot elfogadottnak jelentette ki és Jeticics bizottsági tagot ajánlotta az előadói tisztségre.

— Minő jogcimen jelöl ön? — dörögte közbe Pribicevics Szvetozár. Micsoda afgán módszer ez?

— Ne tanitson engem, hanem hallgasson — vágta vissza Timotijevics.

Szó szót követett és a két politikus kölcsönösen legazemberezte és lebitangozta egymást.

A bizottság a kellemetlen intermezzo után Timotijevics javaslatát fogadta el. A legközelebbi ülést keddre tűzték ki, amikor is az állampolgárságról szóló törvényt tárgyalja a bizottság.

Groll Milán dr. Szuboticán

Groll Milán dr. közoktatásügyi miniszter tegnap délután 6 óra 25 perckor Szuboticára utazott, ahol résztvesz a demokrata pártszervezet mai konferenciáján.

Alekszandar király délszerbiai útja

Öfelsége a király ma délelőtt Nisbe érkezik és megjelenik a délutáni löversenyen. Alekszandar király a legközelebbi napokban hosszabb körútra indul Délszerbiába.

A genfi nemzetközi tanács jogosultnak minősítette Magyarországi kiadatás iránti kérelmét Kun Bélával szemben

Genfből jelentik: A harmadik nemzetközi tanács, amely Genfben székel, egyhangú határozatban kimondta, hogy Kun Béla közönséges bűncselekményeket is elkövetett, tehát Magyarország kiadatási kérelme minden tekintetben jogosult.

A tanács egyben tiltakozását jelentette be az olyan kísérletek ellen, amelyek közönséges bűncselekményeket politikai ténykedésnek igyekeznek feltüntetni, hogy ilymódon megakadályozzák a bűnöző kiadatását.

A noviszád-petrovaradini közúti hid felavatása

Ma délelőtt szentelik fel és adják át a forgalomnak a noviszád-petrovaradini állandó hidat - 52 millió dinárba került az új hid

Talán évszázadok álma teljesül be a mai napon: az állandó dunai hid elkészült s ami után generációk sóvárogtak, a mai napon valóra vált. A noviszád-petrovaradini közúti hidat átadják a forgalomnak. Felesleges hangoztatni, mit jelent a mai nap a két város jövője szempontjából. Új korszak előtt állunk, amely a gazdasági fejlődés ragyogó arányaiban bontakozik ki előttünk. Talán az embereket is közelebb hozza egymáshoz a Dunán vert hid, amely szorgalmas kezek békés, alkotó munkáját hirdeti.

A régi ujvidéki hidak

Ha történelmi visszpillantást vetünk az elmúlt időkre, a régi krónikások feljegyzései alapján megállapíthatjuk, hogy már a rómaiak építettek egy primitív hidat, amely akkoriban Sirmiumot választotta el Pannoniától. Ezzel szemben Erdújhelyi Menyhért a törökök betörésével hozza kapcsolatba az első pontonhid felállítását, amely a török hadseregnek átkelési helyül szolgált. Kemálpaszadé török történelemíró feljegyzéseiből állapítható meg, hogy „a nagyvezér a parancsnoksága alatt levő hadi néppel előbb érkezett meg Petrovaradinhoz, azonnal felütötte a sátrakat, a nevezett folyón hidat kezdet építeni, melyen át lehessen kelni a szerémi szigetre, mert elhatározták, hogy a szerémi Magyarországra dulásával és pusztulásával felhagynak. Ennélfogva a szultán Petrovaradin vára mellett átkelt a Dunán az igazhívó hadsereggel“.

A k. u. k. Kriegsarchiv feljegyzései szerint Savoyai Jenő, a császári seregek lelke Péterváradot választotta a délvidéki hadjárat támaszpontjánál s az ő parancsára szereltették fel az ujvidéki hajóhidat.

Az 1716-iki hadjárat idején Savoyai Jenő Ujvidék és Pétervárad közt a meglévő hajóhid mellé még egy hidat veretett és hadtestét átvezette Péterváradra. Bél Mátyás történetíró szerint az ellenség cselszövéseinek sikerült a hidat elszakítani s midőn már-már átcsaptak az innenső oldalra, „mieink a hid kitárolásához mindkét oldalról hozzáláttak s az nagy gyorsassággal elkészülvén, győző seregeink rajta átvonultak“.

Ez a pontonhid azután zavartalanul közvetítette az átkelést Noviszád és Petrovaradin között egészen a világháborúig. Kissé primitív volt ugyan s Babarcsi mester rendszert harangzúgással jelezte a petrovaradini vár fokáról a hajók közeledését, de azért minden tekintetben megfelelt a jó régi békevilág követelményeinek.

Az állandó hid kérdése 1891-ben foglalkoztatta ismét Ujvidék városát, amikor a hidsáncok megváltása került először szóba. Azóta állandóan napirenden marad s 1907-ben a novoviszádi városi tanács felhatalmazást kért a minisztériumtól az előmunkálatok megindítására. Erre a célra a városi tanács 25.000 koronát szavazott meg s egyúttal 15 tagú bizottságot választott a hidkérdés tanulmányozására. A bizottság tagjai közül ezidő szerint még csak Szlavnic István, dr. Adamovics István és Dietzgen Gábor vannak életben.

Ezután még több ízben felmerült a hid kérdése, anélkül azonban, hogy közelebb jutott volna megvalósításához. Időközben a város hozzájárult az új szabályozási tervekhez, amelyeknek alapján az új hidat nem az eredetileg tervezett helyen, hanem a mai helyen kellett volna felépíteni.

Az első komoly tervezgetések

A hidépítés kérdésében 1914-ben indult meg az első komoly akció. Kezdetben bizonyos politikai manőverek folytán próbálták elgáncsolni az ügyet, amiről az „Ujvidéki Napló“ 1914 január 11-iki számában némi ironiával emlékezik meg.

— Kacsá szállt föl a levegőbe — írja a cikkíró —. Ilyenkor télvíz idején a kacsának ólomszárnya van és amint emelkedett, ugy csakhamar esett is.

Tetszik tudni, a dunai állandó hidoról van szó.

Szélnek eresztettek egy kacsát, hogy nem igaz abból semmi, ami a városházból szivárgott kifelé: a kormány nem támogatja a dunai hid ügyét.

— Arra hivatkoznak a „beavatottak“, hogy az országos költségvetésben a hid ügye nem szerepel. Természetesen nem szerepel és nem is szerepelhet, mert csak december 12-én készült el a m. kir. állami vasöntödében a hid részletes költségvetése.

— A való tény tehát az, amit már többször egész határozottan kijelentettünk, hogy a dunai hid vasszerkezetét az állam építteti, maga állíttatja elő. A városra ezáltal teher nem hárul.

— Alkalmunk volt e tárgyban — folytatja a cikkíró — városunknak egyik vezető emberével beszélgetést folytatni, aki a legbehatóbban informált bennünket. Főispánunknak és polgármesterünknek sikerült a báni kormány legmesszebbmenő támogatását megnyerni, aki huszonöt éven keresztül 18.000 koronával járul hozzá. Valószínűleg a kormánytól sikerül még a hiányzó fedezetre az anyagi támogatást kieszközölni.

— Így tehát van reményünk, hogy városunk építkezéseihez szükséges pénz rövidesen meglesz és ekkor már a tavasszal megkezdődik a nagy munka, amely városunkat hatalmassá, gazdaggá, modernebbé teszi.

Elsősorban a hidépítést kezdik meg. A részletes tervek jóváhagyását február elsejére várják és ekkor már kiírják a pályázatokat. Ez az igazi tényállás.

1914 március 1-én már abszolút komoly jellegűt öltött a hid ügye.

— Teljesen befejezett tény előtt állunk — írja az „Ujvidéki Napló“ —.

A jövő héten kiírják az árlejtést és április hó elején az alapozási munkálatokat kezdik meg.

— Új korszak virradt reánk. És amikor egünkön a fejlődés, a haladás hajnalpirját látjuk, ne engedjük, hogy beboruljon, hanem szálljon fel a ragyogó nap Ujvidék égbolto-

zatán és szórja jótékony sugarát e munkás népre, melynek jólesik arcának verejtékében dolgozni és becsületesen fáradozni.

A hidkérdés perfektuálását az „Ujvidéki Napló“ rendkívüli kiadása a következő érdekes cikkel jelentette be:

Ujvidék közönsége!

Új korszak előtt állunk. Ami után a lakosság óhajta sóvárgott, ami vágyainkat fecséigázta: teljesült.

Az állandó Duna-hid kérdését a minisztertanács végleg rendezte.

Ezek után a kormányhü lap, amely a főispán javára könyvelni el az eredményt imígyen folytatja:

Mindez főispánunk érdeme!

Sikerült a magyar kormány szimpátiáját Ujvidék város részére megnyernie. Így most örömmel, szívükkel, egész lelkünkkel üdvözljük ömeltóságát, a munkapártot (!), képviselőinket és polgármesterünket, hogy e város nagy jólétét előmozdító sikert kivívták! Végtelen örömmel jelezzük a nagy vívmányt.

Egymillió négyszázezer koronával járul hozzá a kormány!

Két részben illesztette az állami költségvetésbe, az 1914—1915 évre 700.000 és az 1915—1916 évre szintén 700.000 koronát.

A kormány utasította az állami gépgyárat, hogy a hid vasszerkezetét azonnal vegye munkába.

Követeli a várostól, hogy a vasmunkálatokat fennakadás nélkül végezhesse, a pillérezési munkálatoknak 1915 március havában teljesen készen kell lenniök, hogy a hid vasszerkezetére rátolható legyen.

A kereskedelmi miniszter maga tette azt a kijelentést, hogy óhajja, miképpen 1916 nyarán már a hidon átmeheessen.

A hid összekötő kapcsa lesz a kormány és a polgárság szeretetének. Pillérein nyugszik az állandó béke, amelyet a becsületes munka alapozott meg. A hídfő előtt emléket kell állítani. Ezen emlékoszlop mátéhazi Matkovics Béla, Ujvidék főispánjának érdemeit lesz hivatva megörökíteni!

Mindezekből látjuk, hogy a magyar kormány csakugyan meg akarta valósítani a hid felépítését s nem rajta mulott, hogy a legszébb tervek rövidesen szétfoszlottak.

Mielőtt még az alapozási munkálatok megkezdődtek volna

az ágyuk dörgése akasztotta meg az alkotó munkát.

A háboru vétót emelt a kultura vívmányai ellen s a kereskedelmi miniszter nem mehetett át a hidon 1916. nyarán. Ekkor már az egész világ lángokban állott s vajjon kinek jutott volna eszébe az ujvidéki hid!

A háboru befejezése után is

tíz évnek kellett elmulni, amíg a dunai hid terve végérvényesen megvalósult.

Csak most, tizennégy esztendő múlva lett végre aktuális Cs. M. cikke, amelyet a cikkíró az „Ujvidéki Napló“ 1914. március 1. számában a következő mondattal vezetett be: Teljesen befejezett tény előtt állunk...

A háboru után

A háboru után 1919-ben az ujjászervezett noviszádi építésügyi igazgatóság Sevicz Szima igazgató kezdeményezésére lépéseket

A termé-
szetes

Igmándi keserűviz

gyomor és béltisztító hatása páratlan.

Kapható mindenütt kis és nagy üvegekben.

Az Igmándit ne tévessze össze másfajta keserűvizzel!

tett a kormányánál, hogy az állandó hid felépítését biztosítsa s hogy a költségek viselését illetőleg tisztázza a helyzetet. Az építésügyi igazgatóság dr. Zielinszky Szilárd budapesti műegyetemi tanár régebbi hidterveit terjesztette fel a minisztériumnak. A minisztertanács 1920-ban foglalkozott a noviszádi állandó hid kérdésével s elhatározta, hogy

az állam költségén építeti fel a hidat.

Zielinszky terveit a változott viszonyokhoz képest átdolgozták és egyszerűsítették úgy, hogy 1921. augusztus 6-án az építésügyi minisztérium már kiírhatta az árlejtést az alépitményre.

Az árlejtés eredménye alapján a minisztertanács 1921. szeptember 1-én a Zeisel és Meissel céget bízta meg az alépitményi munkálatokkal. A vállalkozó 1922. július 8-án fogott hozzá a munkához s az alépitményt 1925. augusztus 19-én fejezte be.

Az új hid három nyílással hidalja át a Dunát, az oldalnyílások feszítávola 86-73 m; a középső nyílásé 130.03 méter. A hid négy pilléren nyugszik, ezek közül csak a noviszádi partpillér van durva homokon alapozva, a többi három pedig szilárd sziklán áll. Mind a négy pillér pneumatikus alapozási módszerrel lett építve. Először a noviszádi partpillért építették, amelynek alapozása 1923 január havában fejeződött be, az 1923. év további folyamán pedig elkészült a petrovaradini parti és folyampillér alapozása, 1924-ben, miután a jégzajlás elsodorta a pilotahidat, fejeződött be a noviszádi mederpillér is, 1925-ben pedig a noviszádi partpillér javítása s ezzel az alapozási munkálatok teljesen befejeződtek.

A noviszádi mederpillér összmagassága 24 méter, a petrovaradinié 15 méter, a noviszádi partpillér magassága 20, a petrovaradinié 17 méter.

A hid vasszerkezetét az állam a jóvátételi számla terhére rendelte. A végleges tervezetet August Klönne dortmundi cég készítette, magát a szerkezetet pedig a Klönne cég és a Gollnow stettini cég, amely a vasszerkezetet fel is szerelte.

A hidpálya szélessége hat és fél méter, a főtartók egymásközi távolsága 8 méter, ezek között van a kocsiút, a gyalogforgalom részére pedig mindkét oldalon konzolok, úgy hogy a hid össz szélessége 17 méter. A hid magassága a kocsiút fölötti pilléreknel 19-50 méter, a bejáratoknál és a közepén 7 méter.

A noviszádi oldalnyílás vasszerkezetét 1926. november elején tolták rá a pillérekre, a petrovaradini részt 1927. márciusában és a középső részt 1927. április 12-én.

A hid szerelése a mázolás munkálatokkal együtt 1925. szeptember 1-től 1927. augusztus 15-ig tartott. Ez idő alatt a munka kétszer megakadt, első ízben 1925. december 5-én, amikor is a német hidépítő cég és a kormány között bizonyos anyagi differenciák támadtak, másodszor pedig 1926. május 29-én, amikor az áríz miatt az egész instaláció víz alá került. A hidburkolati és a péterváradai hidfeljáró munkálatai, amelyeket a Guttman és Frank cég végzett, 1927. október 24-én kezdődtek.

A hid alapépitményéhez 4400 köbméter betont és 128 köbméter gránitkőt használtak fel. A vasszerkezet összsúlya 3405 tonna.

A hid költségei

A noviszádi közuti hid építkezése a következő jelentékeny összegeket emésztette fel:	
Alépitmény	5,000.000 D
Erődítmények bontása a petrovaradini oldalon	570.000 „
A vasszerkezet szállítása Passautól—Noviszádig	2,000.000 „

A vasszerkezet kirakása	650.000 D
Hidburkolat	1,300.000 „
A petrovaradini feljáró	1,200.000 „
A vasszerkezet tonnánként 556 aranyárka	24,600.000 „
Szerelés, 1,080.000 aranyárka	14,560.000 „
Összesen	49,880.000 D

vagyis az állam által teljesített munkálatok összértéke közel 50 millió dinár. Ezenkívül Noviszád városa a noviszádi feljáró és az ártéri hid felszerelésére összesen 1,800.000 dinárt költött úgy, hogy

a noviszádi közuti hid csaknem 52 millió dinárba került.

Az építkezés alatt az alépitményi és szerelési munkálatok fölötti ellenőrzést az építésügyi minisztérium részéről Lános Nénád főmérnök gyakorolta, melléje pedig Giadrosich János keszonmester volt beosztva, aki azonban már nem élhette meg a hid ünnepélyes felavatását, mert néhány héttel ezelőtt meghalt. A befejező munkálatokat az építésügyi igazgatóság vezette Vanjek Hugó és Procenko mérnökök ellenőrzése mellett.

Adomák a hidépítés körül

A hidépítés körül, amely közel három esztendeig tartott, rengeteg sok adoma és „vicc” kelt száryra. A hidépítési munkálatokat tudvalevően a legszorgalmasabban a noviszádi nyugdíjasok és B. listás tisztviselők figyelték. Nap-nap után, télvíz idején is, egyéb foglalkozás hiányában a hidmunkálatokat bámulták s csakhamar olyan szakismertetre tettek szert, hogy Lautenburg mérnök egy nap a következőképen szólította meg az urakat:

— Látom, hogy az urak már teljesen be vannak avatva a hidépítés titkaiba. Most, hogy a hidat befejezzük és valószínűleg Pancsevón folytatjuk a munkát, azt ajánlanám az uraknak, költözködjének Pancsevóra, ahol még egy pár esztendeig van alkalmuk a hidépítés mesterségét elsajátítani. Ott is szívesen látom az urakat...

A szegény nyugdíjasok azóta sem mutatkoztak többé az építkezés színhelyén.

A hidépítés körül az újságírók is meglehetősen nagy szerepet játszottak s különösen a helyi riporterek vetekedtek, ki tud többet és gyakrabban írni a hidról. Három esztendőn keresztül bő anyag állott rendelkezésükre, hiszen csak a hid szövegcselésével nem kevesebb, mint negyvenkilenc cikkben foglalkozott a helyi sajtó. Ha pedig statisztikát állítanánk össze, hányszor írtuk meg azt hogy „a hid megnyitása ekkor és ekkor várható”, ma már centennárium keretében ünnepelehetnénk meg a terminusok elhalasztását.

A burkolati munkálatokat végző cég egyik főnöke valóságosan belebetegedett a hidba. Már a kora reggeli órákban, amikor lakásából kilépett, tömegesen rohanták meg az emberek a következő stereotip kérdéssel:

— Mikor készül el az új hid?
Októbertől májusig legalább is tizezer-szer kellett válaszolnia a feltett kérdésekre, úgy, hogy a tizezedik kérdés után már elkeseredetten jelentette ki, sohasem vállalja többé Noviszádon munkát.

A hidépítkezés egyik derűs epizódja Lános Nénád főmérnök balesete, aki 1927. április 12-én belepottyant a Dunába. Tülbuzgalmában egy gerendába kapaszkodott, amely nem volt megerősítve s így vele együtt a vízbe zuhant. Kollégái akkor nevetve mondták:

— Megvolt a keresztelés!

A mai ünnepség programja

A noviszádi városházát és az új hidat a tegnapi nap folyamán nemzetiszínű lobogókkal és villany transzperensekkel díszítet-

MALACHIN

Vérbéplő, idegerősítő, étvágygerjesztő gyógybor

A legkiválóbb orvosok ajánlják naponta evés előtt egy pohárral

**térszegénység
ideg-
gyengeség,
sápadtság és
étvágytalan-
ság máhacs
eseteinél.**

Kérdezze meg orvosát!

MALACHIN

kapható minden
gyógytárban

Főlerakat:

Grossinger gyógyszertár
a nagytemplom tövében.

ték fel. Az ünnepségek sorozata délelőtt 11 órakor kezdődik, amikor is a hid noviszádi részén Csirics Irinej püspök felszenteli a hidat. Ugyanakkor a petrovaradini oldalon a katolikus papság szenteli fel a hidat. Az ünnepélyes felszentelés után Markovics Pera építésügyi miniszter átadja a hidat a közforgalomnak.

Ezt az ünnepélyes pillanatot agyutövésék jelzik a petrovaradini várból.

A miniszter beszéde után az egyes társadalmi egyesületek kiküldöttei szólalnak fel, délután 1 órakor pedig ünnepi bankett lesz a „Szloboda” disztermében.

Borota Branisláv polgármester tegnap falragaszokon értesítette a polgárságot az ünnepélyes aktsról s felhívásában lelkes szavakkal méltatja a mai nap jelentőségét, egyben felszólítja a város polgárságát, hogy öröme kifejezéséül

díszítse fel a házakat zászlókkal.

Az ünnepély hivatalos részének lebonyolítása után megindul a forgalom az új hidon.

Titulescu román külügyminiszter az optáns per népszövetségi tárgyalásának elhalasztását kívánja

Bukarestből jelentik: Titulescu külügyminiszter kijelentette, hogy amennyiben Briand francia és Stresemann német külügyminiszterek nem jelenhetnek meg a Népszövetség júniusi ülésén, úgy az optáns per tárgyalását, a Népszövetség őszi ülésére kell halasztani. Titulescu közölte még, hogy Románia és Magyarország között eddig nem sikerült békés megegyezést létrehozni az optáns kérdésben.

Amundsen nyilatkozik az Itália északsarki útjáról

Oslóból jelentik: Amundsen sarkutazó az Itália északsarki repülésével kapcsolatosan újságírók előtt kijelentette, hogy északsarki útja alkalmával zászlóval ellátott jelzőkarókat tűzdelt le a sarkvidéken, amelyeket az Itáliának feltétlenül látnia kellett volna. Azt hiszi, hogy az Itália utasai a sűrű köd és a kedvezőtlen időjárás miatt nem láthatta a szárazföldet.

BÉRMÁLÁSI AJÁNDÉKOK legnagyobb választékban
30,000 árengedménnyel
KLEIN és FREYGANG
ékszerész és óráscégnél NOVISAD, Kralja Petra 29. — Tessék meggyőződni!

Benes csehszlovák külügyminiszter délkeleteurópai béke és gazdasági szerződés lehetőségeiről tárgyal

Berlinből jelentik: Benes csehszlovák külügyminiszter tegnap este fél 12 órakor, feleségével együtt Berlinbe érkezett. Benes három napig marad Berlinben, ahol magánlátogatást fog tenni.

Londoni jelentés szerint, a csehszlovák külügyminiszter Berlinben aziránt érdeklődik, milyen magatartást tanusít a német birodalmi kormány, ha Csehszlovákia és Magyarország között akettá válnék a válság. Politikai kö-

rökben úgy tudják, hogy Benes kielégítő választ kapott nemcsak a kormánytól, hanem más politikai személyiségektől is. Benes ezenkívül egy délkeleteurópai béke és gazdasági szerződés lehetősége iránt is puhatólódik. Szakkörökben ez a megoldás, az európai-Locarnó eszméjénél nagyobb szimpátiát vált ki, mert az európai-Lokarnó megalakítása, a középeurópai államok között fennálló ellentéteken hajótörést szenvedne.

Nem érkeztek meg Noviszádra Costes és Le Brix francia repülők

Párizsból egyenesen Bukarestbe repültek, ahol nagyszabású repülőversenyen vesznek részt

Jelentették tegnap, hogy Costes és Le Brix világhírű francia repülők a szombati nap folyamán Noviszádra érkeznek. A repülők szombaton reggel Párisban startoltak s igéretet tettek, hogy Bukarest felé való repülésükben a noviszádi repülőtéren leszállnak.

Tegnap reggel azonban sürgönyértesítés érkezett Párisból, amely arról ad hírt, hogy

a francia repülők nem szállhatnak le Noviszádon, mert a vasárnapi bukaresti repülőverseny miatt legkésőbb szombat estig Bukarestbe kell érkezniük.

A noviszádi repülővezetők fogadóbizottsága mindamelllett teljes számban vonult fel a repülőterre, mert abban reménykedett, hogy

a francia repülők mégis - ha csak néhány percre is - leszállnak a noviszádi repülőtéren. Miután azonban délután 5 óráig semmi hír nem érkezett a repülőkről, a páris-noviszádi légiút pedig nyolc óra alatt bonyolítható le, a rendezőbizottság eltávozott a repülőtérről. Valószínű, hogy a francia pilóták, akik reggel 8 órakor startoltak Párisban, más irányban repültek Bukarest felé.

A franciák elmaradása miatt elmaradt a tegnap délre tervezett ünnepi bankett, valamint a francia klub helyiségeiben tartandó előadás is. A noviszádi repülővezetők parancsnoksága most abban reménykedik, hogy a francia repülők Bukarestből való visszatérésünk közben látogatják meg Noviszádot.

Háromszori sikertelen öngyilkossági kísérlet után a vonat elé vetette magát egy rumenkai földmives

Tegnap délután négy órakor a Beogradból Szubotica felé haladó 216. számú személyvonat, Rumenka előtt a Kralja Petra csatorna hidjától 250 lépésnyire halálra gázolta Gligorics Milán 52 éves rumenkai földmivest.

A noviszádi rendőrségtől azonnal kiszállott a helyszínre Vilovac Milan kapitány és dr. Ninkov Szevan kerületi orvos. A bizottság megállapította, hogy Gligorics Milán Rumenkáról gyalog ment a vasuti töltésen és amikor a Noviszád felől jövő vonat közel ér-

kezett ahhoz a helyhez, ahol állt, a mozdony elé vetette magát, amely halálra gázolta. A nyomozás megállapította, hogy Gligorics rossz anyagi viszonyok között élt és már háromszor kísérelt meg öngyilkosságot. Kétszer a kutba ugrott, egyszer pedig felakasztotta magát, de mind a háromszor megmenették, míg most a vonat darabokra szaggatta. Holttestét a kórház hullakamrájába szállították, ahol ma felboncolják.

Maharadzsának adta ki magát két francia diák és végig elle Namur város diszlakomáját

Párisból jelentik: A keddi lapok beharangozták, hogy szerdán Namur városába érkezik, a daktori maharadzsa feleségével együtt. Namur város impozáns programot dolgozott ki a maharadzsa-pár szórakoztatására és a polgármester hatalmas beszédben üdvözölte a fiatal maharadzstát és sűrűn lefátyolozott feleségét.

Senkinek sem tűnt fel, hogy a maharadzsa válasz nélkül hagyta a polgármester köszöntőjét és fölényes méltósággal foglalta el a rendelkezésére bocsátott tizenégyes szobát.

lakosztályt.

Este nagyszabású diszebedet rendeztek a vendég pár tiszteletére. Miután a kitűnő menüt a maharadzsa-pár jóízűen végigette, váratlanul szólásra emelkedett a férj és kifogástalan francia beszédben kérte, ne tekintsék maharadzsnak, mert ő a namuri egyetem szerény hallgatója. Felesége sem maharadzsné, hanem férfi és ugyancsak diák. A maharadzsa-járást fogadásból játszották végig. A polgármester és az ünneplő közönség válaszárol hallgat a tudósítás.

Műtét közben megőrült az orvos az egyik budapesti szanatóriumban

Budapestről jelentik: Az egyik legelőkelőbb fővárosi szanatóriumban gyomorfekély miatt műtétet hajtottak végre Varságh János ismert költőn, a Nemzeti Bank főtisztviselőjén. A súlyos műtét igen jól sikerült, de amikor Varságh magához tért kiderült, hogy nem tudja kinyitni a szemét, mert az altatásnál használt éter teljesen összemarta. Olyan különös eset ez, amire az orvosi gyakorlatban eddig nem volt példa.

Rövidesen kiderült, hogy az altatást végző orvos, aki ebben a szakmában spe-

cialistája a szanatóriumnak, a beteg altatása közben megőrült és az étergőzt, a beteg szemébe folytatta. Az orvoson már régebben észrevették az elmebetegség tüneteit és a műtét után beszállították a lipótmezei tébolydába.

A nyomban eszközölt orvosi kezelés folytán a beteg jobbszemét sikerült megtisztítani az étertől, a balszemét azonban Gross Emil tanár, az európai híró szemorvos, csak kétszeri műtét után tudta megmenteni. Varságh János állapota kielégítő.

APOLLO MOZI

Május 20-án

Ha-ha-ha!!

Harrold Loyd-film!

Gyere te bűnös!

6 felvonásos burleszk-fi m.

Másfél órai kacagás!
Rendkívül mulattató!
Harrold Loyd legnagyobb sikerű vigjátéka.

Kétszáz

osztrák „Wanderieri” Romának tart

Bécsből jelentik: Különös társaság foglalkoztatja most Ausztria, Stajeroszág és Olaszország rendőrségét. Waller Péter bécsi iparos néhány nappal ezelőtt gyűlésre hívta össze a munkanélkülieket és azt javallotta nekik, induljanak el Abessziniába és ott Olaszország égíse alatt alapítsanak gyarmatot.

A fantasztikus előterjesztésre mintegy kétszáz férfi és huszonkét nő kötélnek állt és a társaság rövidesen elindult Olaszország felé. Pénzüik nem lévén, gyalog vágott neki az utnak a társaság, amelyet vezérük „Wanderieri” névre keresztelt. Utközben a társaság egyre szaporodott, mert a közbeeső falzak lakói közül többen csatlakoztak a honalapító menethez.

A Wanderierik idillikus utját Stajeroszág határán skellemetlen incidens zavarta meg. Vezérüket és prófétájukat Waller Pétert a rendőrség elfogta és általános meglepetésre tébolydába szállította. A társaságot még ez a kellemetlen epizód sem zavarta meg és megfogadták, hogy egységesen bevárják vezérük kiszabadulását.

Várakozás közben azonban furcsa elhatározás érlelődött meg a magukra hagyott Wanderierikben: proklamálták a szabad szerelmet a társaságon belül.

Ez a döntés most már komolyan foglalkoztatja a stajer és osztrák rendőrséget, sőt az ügybe az olasz hatóságok is beleavatkoztak, mert a vándorok futárt szalasztottak Rómába, hogy kérésüket az olasz kormány elé terjessze. Ilyen körülmények között végérvényesen elbukottnak látszik a Wanderierik társadalmi megmozdulása.

Görögországot felveszik a kisantantba

Athénből jelentik: A lapok bukaresti jelentést közölnek, amely szerint a román kormány a kisantant küszöbönálló bukaresti konferenciáján, Görögországnak a kisantantba való felvételét fogja javasolni.

Végérvényesen rendezik a tangeri kérdést

Párisból jelentik: A tangeri konfliktus szakértői, tegnap újabb gyűlésre jöttek össze. Általános az a nézet, hogy a tanácskozást rövidesen befejezik. Olaszország követeléseit megfontolás tárgyává tették. Itália helyet kap a nemzetközi igazgatásban, csendőrségben, rendőrségben, sőt a bíróságban is, azonban le kell mondania abszolútisztikus törekvéseiről.

— Szenvedő nőknél a természetes „Ferenc József” keserűvíz könnyű, erőlködés nélkül való belkiürülést idéz elő és ezáltal sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. A női betegségekre vonatkozó tudományos irodalom több alapvető megalkotója írja, hogy a Ferenc József víz kitűnő hatásáról a saját kísérletei alapján is alkalma volt meggyőződést szerezni.

Katasztrófális filmláz lépett fel Noviszádon

„Elérhetetlen ábrándokat hajszolnak és utolsó paráikat tékozzák el, a film-
színész babérokra pályázó noviszádi hölgyek és férfiak.”

A mozi varázsa már rég ráfeküdt a le-
kekre és a sok tüneményes karrier, amelyet a
mozi révén futott be egy-egy szerencsés
vagy férfi, sokakban ébresztette fel a vágyat,
hasonló karrier elérésére. — A színes ripor-
tok amelyek az ilyen befutott sztárok sikereiről,
fantasztikus fizetéseiről szólnak és amelyek a
hollywoodi álomvilágot festik le, nem is csoda,
hogy rengeteg ember fantáziáját megragadják,
és a film rabjává teszik. Ezek a riportok azon-
ban rendszerint hallgatnak arról a rengefeg
nehézségről, ami a filmsztárjelölt elé tor-
nyosul, amely csak elvéve nagyon-nagyon rit-
kán küzdhető le és csak egynehány kiválasz-
tottnak nyílik meg a világhír és dicsőség ka-
puja. Hogy mennyien buknek el a dicsőségért
folytatott harcban, mennyi energia, pénz vész
kádba gyakran anélkül, hogy a szívárványt
kergető filmszínész-jelölt célhoz érne —, arról
rendszerint hallgat a kronika. Pedig mennyi
könny, mennyi szenvedés tapad ezekhez az
illúziókhoz!

KEVESEBB A FILM...

A világ gazdasági helyzete leromlott. Az
embereknek kevesebb a pénze nemcsak ná-
lunk, hanem mindenütt a világon. Ezért a mo-
zik látogatottsága is kisebb, az adók rettenet-
es terhei alatt is roskadoznak, legtöbb el is sor-
vad és kidől. A mozik képezik a filmgyárak
létalapját. Ha kevés a mozi, kevesebb film is
kell. Így a filmgyárak is hozzáilleszkednek a
helyzethez. Kevesebbet termelnek. Kevesebb
színészt alkalmaznak. A meglevők fizetését re-
dukálják és már most is csak a múlt meséje,
azok a fantasztikus fizetések, amelyeket valaha
egy-egy filmjükért kaptak.

Nagyon kevés embernek juthat tehát ez a
kivételes szerencse. Tehetség kell ahhoz, színé-
si múlt, ismert név, mert vajjon melyik gyár
engedheti meg magának azt a luxust, hogy
új csillagokkal kísérletezzék, amikor a beérke-

zett nagy sztárokkal készült filmek kihelyezése
is gondot okoz mostanában?

Egész Európában egyetlen egy kezdő
filmszínésznőnek sikerült rövid idő alatt elhe-
lyezkednie, és ez a szubotici Nagy Kató. Ki-
vüle egyetlen új név sem merült fel az utóbbi
évben! Vidacsics Stefica, Jugoszlávia filmszíné-
szi hónapokig várt tétlenül Berlinben, hogy
filmben szerephez jusson! Pedig Vidacsics Stefica
elegendő reklámmal indult el a dicső-
ség útján!

Mennyivel kisebb tehát az eshetősége
azoknak, akik minden összeköttetés és minden
előzetes beharangozás nélkül próbálkoznak a
film nehéz útján elindulni?

HOL VANNAK A FILMGYÁRAK?

Filmgyárak mostanában kizárólag Ame-
rikában és Németországban vannak, amelyek
produkálnak, míg Ausztria, Magyarország,
Olaszország ugyszólván teljes tétlenségre kény-
szerül, mert nincsen pénze hozzá és mert az
ott készült filmek nem mennének Amerikában,
Németországban, az ottani mozik támogatása
nélkül viszont kifizetődő üzleti vállalkozás eb-
ben a szakmában nem élhet meg!

Anglia, a világhatalom, óriási erőfeszítés-
sel az idén fog először filmeket gyártani és
azt is az amerikaikkal karöltve, és támogatá-
sával, mert Anglia filmjei sem lehetnek nagyok
és jók, ha a filmek árát csak Anglia mozijai
fizetnék meg.

Franciaország alig gyárt valamit és azok-
ban a filmekben is csak honi színészek jutnak
szóhoz.

— Hova menjen tehát a noviszádi film-
színész-jelölt? Hol jusson szerződéshez?

Könnyű belátni, hogy a kilátások a lehe-
tő legmostohábbak és hogy végtelen könnyel-
mőség pillanatig is azzal a gondolatokkal foglal-
kozni, hogy valaki csak egyetlen parát is ál-
dozzon arra, hogy esetleg Bánky Vilma, vagy

Charlie Chaplin lehessen? Mert egészen bizo-
nyos, hogy nem lehet sem az egyik, sem a
másik, mert a film hazájában, Amerikában és
Németországban is több van belőlük, mint a-
mennyi kell, viszont nálunk még hosszú
évekig szó sem lehet komoly filmgyártásról.

LEHET-E NÁLUNK FILMET GYÁRTANI?

Jugoszlávia természeti szépségekben
rendkívüli gazdag ország és egyene-
sen teremtve van arra, hogy filmeket készít-
senek róla. A filmhez azonban nemcsak tájak,
sőt nem is csak filmszínészek kellene, hanem
első és utolsó sorban pénz, pénz és pénz!...

Az pedig nincsen. És mozi sincsen ele-
gendő még arra sem, hogy a legszerényebb
eszközökkel felépített film kifizetődjék itt.

Négy száz mozink van, abból majdnem
háromnegyed része kis falvakban, amelyek csak
igen kis kölcsöndíjat fizetnek, a filmhez pedig
sok-sok millió kell! Ki lesz az, aki ezeket a
milliókat megkockáztatja csak azért, hogy film-
színész-jelöltjeink vágya teljesüljön? Ki meri
ezeket a milliókat kockára tenni, amikor a leg-
kisebb garancia sincsen meg, ahhoz, hogy az a
film külföldre kerüljön?

A filmhez műtermek kellene, óriási lám-
pákkal, pazar díszletekkel százezreket repre-
zentáló kelléktárggyal és még nagyobb össze-
get emésztő apparátussal, személyzettel?

Játék-filmeket készíthet mindenki saját
szorakoztatására, azonban a filmüzet is csak
akkor ér valamit, ha meghozza a beleölt tőkét
és a munka hasznát?

LEGYÜNK ÓVATOSAK!

Miután nap-nap után érkeznek lapunkhoz
kérdősködések filmügyekben és látjuk, hogy
a filmláz katasztrófális méreteket öltött, ezután
figyelmeztetünk mindenkit, hogy gondolja meg
jól, mielőtt felcsapna filmszínész-jelöltnek és
legyen óvatos pénzével mielőtt erre a célra
csak egyetlen parát is áldozna!

Egy noviszádi leány egész hozományát
hagyta egy külföldi filmiskolában, azután szé-
pen hazaküldték diplomájával. Ez maradt meg
a hozományból!

Egy másik leány ötezer dinárt adott pró-
bafelvétel céljaira valakinek, amikor az ötszáz-

Egy tüneményes élet története, a cselédsorból, a halhatat- lanságig

— Szemelvények Jászai Mari, a legnagyobb
magyar tragika naplójából —

16.

Ide tűzöm bucsu-jajongásom is. Nem tu-
dom már, megjelent-e akkor nyomtatásban?
Isten veled, Nemzeti Színház!
Istennek ajánlak, mert ember már rajtad
nem segit.

Nem magamért beszélek. Én könnyű,
deris szívvel megyek egészséges talajba a
protekción fekélyes otthonából. A protekción,
amely annyi szép vállalatot ásott alá, elragadt
a Nemzeti Színházra is, mint minden intéz-
ményre, amelyet szubvencióval boldogítanak.
A protekción demoralizál mindent. Ezért tesznek
mindig vargát a lakatos helyére. Vagy tehetet-
len, maguk erejében megélni nem képes em-
bereket uri állásokba, hogy a nyakukról leráz-
zák őket.

Ó, higgyetek nekem, higgyetek, könyörgök,
amíg nem késő! Hisz én sem elfogult, sem el-
bizakodott nem vagyok. Én itt is, ott is dol-
goztam a kenyeremért. Tudom, hogy nem va-
gyok pótolhatatlan —, senki sem az. Nem magam-
ért kiáltok — Utoljára! — a jókhoz:mentsétek
meg szegény Nemzeti Színházunkat!

Hallgassátok meg Cassandra-sikoltásomat
és ne mondjátok örültnek, mint a trojaiak, a-
kik ebbe pusztultak bele.

Ne vádoljatok azzal, hogy *tulságos fon-
tosságot* tulajdonítok a színház létezésének.
Hogy sokat fárasztom az emberek szívét az
ügyeimmel. Isten engem úgy segítjen, ez nem
az én ügyem többé.

Bár mindenki olyan komolyan venné a
a hivatását, akár az uccaseprést is, akkor jobb
világ volna.

Egy igen-igen nagy város állatkertjében
voltam egyszer, és láttam ott egy nagyon rit-
kafajtájú, finom majmot. Igen becses állat le-
hetett, mert nemcsak levessel meg teával etet-
ték kanálból, hanem még a mulattatásáról is
gondoskodtak. Egy kis közönséges fajta maj-
mocskát adtak mellé játszótársnak, afféle kis
olcsó portékát. Az arisztokrata majom csak
olyan helyesen elmulatott vele. Ha kedve tar-
totta: vakargatta, tette-vette, hempergette, ci-
bálta fülét farkát, keresgélte benne, a hóna alá
csapta és sétált vele a rácson. Ha pedig ráunt,
ugy vágta földhöz a szegény párát, hogy csak-
ugy nyekkent. A játék ismétlődött, mindad-
dig, amíg a kiszámíthatatlan, kényes, arisztok-
rata majom pusztá szeszélyből, a kicsit meg-
fojtotta.

Nos, ez a kis bolond majom: a Nemzeti
Színház.

Nem tudom, hányadik kis állatot tépte
szét ez a szeszélyes majom a szemem láttára,
de azt nagyon is jól tudom, hogy hányadik
nagy urnak adtak minket oda játékszerűl.

Istenem, miért nem adnak nekik *csak
pénzt*, színház nélkül?

Elmegyek a Nemzeti Színházról anélkül,
hogy megszűnnék egy része maradni. Huszon-
nyolcszázadik munkámat, amit ott végeztem,
a legnagyobb hatalom sem törölheti ki onnan,
sem enbeldőlem azt, amivé engem a Nemzeti
Színház tett. Én neki köszönhetem azt, ami va-
gyok, tehát forróbban szeretem, forróbban *kell*
szeretnem, mint Keglevich szereti. Kettőnk kö-
zül én vagyok erősebben hozzákötve, mert az
igazgató és a színház sohasem forrhatnak ösz-
sze: mint a víz és az olaj soha egygyé nem
lehetnek. Egyszerűen az igazgató ur nem ért a

színházhoz. Mindent úgy tesz, ahogy nem kel-
lene és nem szabadna tennie. Vagy szabad-e
egy színigazgatónak *engem* paragon hevertet-
ni, engem, aki telt házakat szerzett a legma-
gasabb színvonalon álló darabokkal, olyanok-
kal, amelyekben a világ legnagyobb színésznői
megbuktak.

Nem, ijesmi csak ott történhetik, ahol
nem a színház jól megfontolt érdeke a fontos,
hanem a protekción mindenáron való érvénye-
sülése.

A Nemzeti Színház lealázott, pofoncsapott,
az önérdetemet akarta megölni.

Örömet fizetem önérdetemnek azt az árát,
hogy el kell hagynom diadalaim helyét. Amint
testi egészség hiányában nem tudok dolgozni,
éppúgy nem bírok, ha lelkem pocsolóában he-
ver. Minden szerepem arcpirulást okozna:
azokban én emberi méltóságot prédikálok!

Tanítóm Petőfi és én életem minden nap-
ján igyekeztem tanához emelkedni. Amit ő
mond a színészetről, az az én hitvallásom.

Inkább nyakamba veszem ujra a koldus-
tarisznyát — pedig senki sem borzad tőle úgy,
mint én: hét esztendeig viseltem —, semhogy
kegyelemkenyéren éljek. Mert, ha igaz, amit
a gróf ur mond, hogy: Jászainak bajos szere-
pet találni, fiatalokat nem akar stb. . . — úgy
én kegyelemkenyéren élnék a Nemzeti Színháznál.

Mikor játsztam én fiatal leányszerepeket?
Soha! Huszéves koromtól az Erzsébeteket és a
Margit királynőket adtam.

Isten veled édesanyám, Nemzeti Szin-
ház! Egy pillanatig sem szünök meg öledbe
visszavágnni.

Itt van a Vigszínház igazgatójához irt le-
velem is:

ba sem kerül és most gyönyörködhetik rosszul sikerült drága képében!

Egy harmadik eset még szomorubban végződött, mert ez az áldozat, egész családját tette tönkre azzal a hiu reménnyel, hogy a pénz ugyanis visszatérül, majd ha Lya de Putty lesz belőle!

Mielőtt tehát valaki erre az utra lép, kérdezze meg azokat akik értenek a dolgokhoz és akik őszinte, becsületes felvilágosítással szolgálnak... és még pénzt sem kérnek érte...
(ad).

Csődítömög eladás

Mint Volpert Antal vb. csődítömögének godnoka ezennel közhírré teszem hogy a csődítőtárban 15-20, 22-402 és 404 tételek alatt felvett és 32.766 dinárra becsült vegyesárut 1928, június hó 5-én 10 órakor Temerinben ügyvédi irodámban zárt írásbeli ajánlatok útján el fogom adni.

Az ajánlatok az árverés napján 9 óráig adandók be a becsérték 10%-val, amely összeg mint bánatpénz kezeltetik.

Fenntartom magamnak a jogot folytatólagos szóbeli árverést tartani s ha akkor sem érek el kedvező eredményt az árverést elhalasztani.

Vevő, akinek ajánlatát a csődítőtármány elfogadja köteles 8 nap alatt a bánatpénzt a vételár erejéig kiegészíteni s azt a tömeggondnok kezébe lefizetni, ellenkező esetben bánatpénzt elveszti.

A vételi illetéket vevő viseli. S a megvett árut a fizetéstől számított 8 nap alatt tartozik az üzletből elvinni. Az üzlet naponta délután 2 és 4 óra között tekinthető meg.

Az áru mennyiségéért s minőségéért sem a tömeggondnok sem a csődítőtármány nem vállal felelősséget.

Temerin, 1928. május 17-én.

Dr. Fehér Mihály,
tömeggondnok.

Az igazság felé...

Erdősi Károly háromfelvonásos társadalmi színjátékát pünkösd vasárnapján hozza színre a Beltéri Katolikus Kör műkedvelő gárdája. Az előadást Budanovich Lajos püspök, apostoli adminisztrátor tiszteletére rendezik, a bérnialási ünnepséggel kapcsolatban.

A kitünő műkedvelőgárda hatalmas ambícióval dolgozik a darab előkészítésén, hogy olyan előadást produkáljon, amelyhez hasonló

Konyhaeszközök

minden használat után zsirosak és piszkosak.
Ragyogó tisztaságukat és tükör fényüket adja vissza a

Schicht-féle Ominol

ritkán nyújtott a noviszádi műkedvelő színpad. Az előadás rendezését Nagyfejeő Endre látja el, akinek a „Harang”, „Krizantém”, „Darázs-fészek”, „Noszti fiu esete...” és még igen sok előadás rendezésével elért sikere méltó garancia arra, hogy „Az igazság felé” pünkösd vasárnapi előadása hosszú időre emlékezetes marad, a no-

viszádi műkedvelő színjátszás történetében.

Tekintettel az előadás iránt városszerte megnyilvánuló nagy érdeklődésre a rendezőség elhatározta, hogy az előadásra szóló jegyeket május 21-től kezdve elővételben árusítja Ábrahám János könyvkereskedésében Kralja Petra ucca 30. szám alatt.

Igen Tisztelt Doktor ur!

Önök nekem első kopogtatásomra kaput nyitnak. Otthont adnak. Teljes mértékben fel fogom, hogy ez mit jelent az Ön színházára nézve. Új műsort. Roppant munkát. Nagy kockázatot. Ezért érzem, hogy többel tartozom Önöknek egy egyszerű névalírásnál, a szerződésük végén.

Évek óta rombol bennem a belémfojtott munkakedv és erő. Mindent, ami beteg volt bennem, kiégetett ez az emésztő tűz.

En csak holtan válhatok meg attól a szent háztól, amelynek mindenemet köszönhetem. Nekem most Önöknél kell feltámadnom.

Az emberi érzések regiszterében van egy, melyet nem bírok meg, melytől mindenáron szabadulnom kell, akár a Nemzeti Színházi tagság árán is. Ez a feleslegesség érzése. Odatolni az embernek az orciáját, ahol nincs szükség! Ez a kin, csak az emberrnyuzással hasonlítható össze. Ezen a torturán kergetnek engem immár öt és fél év óta. És ha még a kátyuba került színházát dűlőre vitték volna, egy ember arcpírulása és kinzása árán—, hallgatnék! De sutbaiökni egy lelkes színészt a mai műsor kedvéért!! Ez csak rosszakarat lehet, vagy bosszu.

Igen tisztelt Doktor Ur! Csak egyet kérek: *munkát!* Ha ezt a kérésemet teljesíti, lelkesebb és odaadóbb szolgája nem leszek, mint
Jászai Mari.

*

Egy évig a Sziniakadémián tanárkodtam. Nem télt sok örömmöm benne. Ide írom első előadásom szövegét. Ez az én színészi hitvallásom:

Önök a legnehezebb pályát választották, mikor elhatározták, hogy színészekké lesznek. Minden más pályán van megállapodás, minden más mesterséget ki lehet tanulni. Nekünk min-

den nap tanulnunk kell, folyton, szakadatlanul, mert amely nap nem tanulunk: lefelé csuszunk.

A színészet nem valamilyen szakma, amelynek a végére lehet járni. A színész csak haladhat, célhoz soha sem ér. A színésznek mindent ismernie kellene, minden művészetet, ha az igaz és a szép iránt való érzékünket tökéletesen ki akarjuk művelni. Ismernünk kell a szobrászatot a formáért, a festészetet a színekért, a zenét a hangok összhangjájért.

Szívük egész lelkesedésére van minden nap szükségük, hogy kibírják pályájuk küzdelmeit és azt a végtelen munkát, amely vele jár. A legnagyobb kötelességtudás sem elég ide. De akit a lelkesedés vezet: annak nincs nehéz.

Ugy tekintem Önöket, mint akiket a lelkesedés hozott ide egytől-egyig. Ha volna Önök között olyan, akit a busás kenyérkereset kilátása vezérelt, az Isten nevében, fordítsa még ma másfelé élete hajójának kormányát. A haszonleső itt csak elkecseregettséget találhat.

Aki a szent rajongást, ezt a szent lángot magával hozta ide, azt az Isten hozta! Az maradjon itt. Az nekem drága és szent lesz, mint olyan, aki az Istenhez közelebb áll, a lelkébe letett kincsnél fogva. És én ezt a kincset mindegyikükben tisztelni fogom. Tisztelni fogom mert egyedül ennek van jogosultsága a színpadon.

Egész törekvésem arra fog irányulni, hogy egyéniségüket megismerjem és ha megismertem: napvilágra hozzam. Egyéniségüket akarom saját lelki szemeknek kifejteni, önmaguk előtt érvényre juttatni. Céлом: hogy tiszteltben tartsam egyéniségüket és hogy önmagukkal is tiszteltben tartsam. Aki amit magával hozott lelkében, azt találja ott tisztultabb alakban, mikor innét távozik.

Ugy tekintem Önöket, mint ifju mustot. Ki milyen szőlőből van, olyan bor lesz belőle.

En nem hamisítom meg borukat semmiféle hozzáadott készítménnyel, sem fukszinnal, sem cukorral. Nem igyekszem tetszetősebbé tenni, hogy látszólagos mulékony sikert érjek el, hanem szerető és gondos kézzel fogok hozzá a must kiforrasztásának nagy munkájához.

Ha én Önöknek megmutatnám, hogy sirjanak és nevensenek, mindegyikükön szentségtörést követnék el. Kilopnám az egyént, az önálló eredeti lényt Önökből. Mindannyiukban különböző mód van egy és ugyanazon indulat kifejezésére, ami mind igaz és jogosult, mert eredeti.

Az egyéniségtisztelet tehát a jelszavam. Ezt tartva szemem előtt, első dolgom ugyebár, mindegyiküket megismerni. Errenézve azt gondoltam legjobbnak, hogy tanuljanak meg valamennyien egy és ugyanazon költeményt, amelynek számtalan ismétlése alatt, általános szépirodai megbeszélés keretében, megismerem Önöket annyira, hogy hozzáfoghatok feladatomhoz.

Még egy kevés mondanivalom van, az iskolán kívül való magukviseletére. Aki most okimat meg nem értené, majd megérti később és tudom, hálás lesz érte. Most hallják kívánságom. Sem az uccán, sem a színház udvarán, sem a színház helyiségeiben, sem a színpadon ne járjanak és ne ácsorogjanak az urfiak és a kisasszonyok együtt. A színpadon várják jelenéseiket külön-külön színpadon. A próbát várják külön szobában. Ezt tartásuk meg, ha még anny iáldozatukba kerül is. Nagy okom van ezt kérni. Egyelőre a jóizlés nevében kérem Önöket erre, tisztelt kisasszonyok és urak.

A jó Isten nevében kezdjük meg munkánkat. Kérjük, tisztítsa meg szívünket, hogy igazak tudjunk lenni. Az ember lelke minden tétében visszatükröződik: a hazug ember nem lehet igaz művész.

— Jövő vasárnapi számunkban folytatjuk —

HIREK

1928. Május 20. Vasárnap

Római katolikus: Bernát. Protestáns: Bernát. Görög keleti: (Május 7.) Akakije. A Nap kel 4 óra 17 perckor nyugszik 19 óra 8 perckor.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése). Az ország közepén és nyugati részein kevés eső volt. A hőmérséklet az egész ország területén 4 fokkal emelkedett. Időjárás: Változékony idő várható, kevés esővel. A hőmérséklet csökken. Noviszádon mérsékelt északnyugati szél mellett, változékony idő várható, kevés esővel. A hőmérséklet minimuma 11 C°, maximuma 20 C°.

Felhívás a telepésekhez. Mindazon telepések, kik telepüket meg akarják váltani (örökösíteni) jelentkezzenek a beltéri kath. kör helyiségében minden délután 3-6-ig.

A Hitélet olvasóihoz. Az egyházi hatóság intézkedésére a Hitélet, Fátth Ferenc apátplébános és Quotidián Lajos szerkesztésében és kiadásában ezután nem Sztara Kanjizsán hanem Noviszádon fog megjelenni. A szerkesztőség továbbra is Mosorinban marad. Ide küldendő minden pénzküldemény és közlemény. Az összes előfizetők azonnal jelentsék be címüket a szerkesztőségnek Mosorinba, hogy a lapküldésben fennakadás ne történjék.

Bérmálkozók. Ma délután az összes bérmálkozók részére tanítás. A gyónás hétfőtől kezdve mindennap reggel 6 órától és este 6 órától kezdve végezhető. Áldozás mindennap 6 órától.

A Noviszádi Polgári Magyar Daloskör ma este fél 9 órai kezdettel a Maros vendéglőben (Futaki ut) dalestét rendez, melyre tagjait és azok hozzátartozóit tisztelettel meghívjuk. Belépti díj nincs.

L. B. O. női harisnyák

Klein Jenőnél

Dr. Ilics Branko megfellebbezte a közigazgatási bizottság határozatát Cseremov György dr. ügyében. A noviszádi városi közigazgatási bizottság, mint ismeretes, legutóbbi ülésén felmentette dr. Cseremov György városi tisztiorvost az ellene felhozott vádak alól s visszahelyezte előbbeni állásába. A bizottság határozata ellen most dr. Ilics Brankó orvos, a Pasics frakció tagja fellebbezést nyújtott be a belügyminiszterhez.

Tévedésből elvitt ridikül. Ezúton kérem azt a nőt, aki tegnap délután negyed 4 órakor a Burghardt féle üzletből valószínűleg tévedésből magával vitte ridikülömet, adja azt át a Délbácska szerkesztőségében.

ÉPÜLETFA, DESZKA, LÉC

és egyébek legjobban beszerezhető
LIŠIĆ fatelepen, a csatornán túl.

Halálozás. Vencel Juliska, Venczel volt noviszádi, jelenleg újpesti lakos leánya május 11-én Újpesten elhunyt és ugyanott temették el 13-án délután.

Fegyvergolyókat lopott. Kolár Janko kiszácsi földmives 1925 május 7-én Szkoplje és Nis között a vonaton ismeretlen egyéntől 27 puskagolyót és 8 gyépfegyver golyót lopott. A bíróság tegnap tíz napi elzárásra ítélte Kolárt. Az ítélet jogerős.

A KORZÓ MOZI szenzációs megnyitó műsora:

Beregi Oszkár a „Korzó Mozi“-ban!

Lángokban az erdő

Izgalmas kalandor történet.

Május 20-21.

A noviszádi zöldségexport. Megírtuk, hogy a napokban meg alakult Tapavica Gyóka dr. kezdeményezésére a noviszádi piac konyhakertészeti termékeinek kivitelét előmozdító egyesület. Az egyesület „Novosadsko povrcse“ címet kapta, amelynek alapszabályait most dolgozza ki dr. Popovics-Pecija Emil, a kiváló közgazdász és a „Poljoprivredni Glasnik“ szerkesztője, akit az egyesület főtitkárának választott meg. Az alapszabályok elkészülte után az egyesület véglegesen megalakul s az alapszabályokat jóváhagyás céljából felterjeszti az illetékes miniszteriumhoz.

Halálozás. Brüll Ede volt noviszádi bórkereskedő tegnap délután, 81 éves korában meghalt. Temetése ma délután 4 órakor lesz a Futaki uccai gyászházából (Weinfeld ház).

Mész, téglá, cserép

minden mennyiségben legolcsóbban kapható:
Krajačević fatelepen Novisad — Telefon 21 65

Felmentették a királysértés vádjá alól. Miskovics Antun kamenicai földmivest királysértéssel vádolta az ügyészség. A noviszádi törvényszék tegnapi tárgyalásán azonban felmentette, mert az ügy elévült.

Megerősítették a szuboticaikémekek ítéletét. A beogradi törvényszék a múlt hónapban feltűnésteltető kémkedési perben mondott ítéletet, amelynek vádlottjait Hegedűs Sándort, a magyar nemzeti hadsereg volt tisztthelyettesét tíz évi fegyházra, Mészáros Károly magántisztviselőt nyolcévi, Mamuzsics György hivatalnokot, ötévi Müller Dezső kereskedőt kétévi és Jagica Sándor jugoszláv hadseregbeli közkatonaát egyévi fegyházra ítélte. A beogradi semmitőszék most teljes egészében megerősítette az elsőfoku bíróság ítéletét.

Bérmaruhákat

legolcsóbban csakis

Holik Rudolf az „Uj menyasszony“-hoz
címzett rőfösáruüzletében N-Sad, Kr. Alexandra 12-
vásárolhat

Öt év királysértésért. A noviszádi törvényszék büntető tanácsa tegnap öt évi fegyházra ítélte Sztojadinovics Miodrag vladimirovaci igazgatót királysértés miatt. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, míg az elítélt és védője fellebbeztek ellene. A bíróság Sztojadinovics Miodragot rendőri őrizet alá helyezette.

Gumi fűzők és haskötőkben nagy választék. Barth L. fűzőtermében, Zrinyi Péter ucca 17. (Fűzők mérték szerint).

SULYOK - FEST - TISZTIT

Gyászruhák festése 24 óra alatt. Feltűnő olcsó árak. Plissirozást vállalok. Futoška ul. 12.

Lopás miatt elítélt kapitány. A beogradi katonai törvényszék három évi fegyházra ítélte Vujovics kapitányt, aki azzal volt vádolva, hogy 1920 március havában a katonai kincstár tulajdonát képező szénával a saját jószágát etette. Az ítélet kihirdetése után a kapitánytól elvették a kardját s azonnal átadták a börtönőrnek, aki a fegyházba kísérte a vádlottat.

A legfrissebb világeseményekről hoz érdekes és friss fotoriportokat a Képes Vasárnap legújabb száma amelynek irodalmi rovatában Kodolányi János, Gergely Boriska, Ferenczy György, Szenteleky Kornél és Harold Lloyd írtak cikkeket. A kitűnő képeslap mindenütt kapható.

ODEON MOZGÓ

Május hó 20-án:

U. 9.

Egy tengeralattjáró hősi küzdelmeiről
6 felvonás.

Izgalmas
háborus felvételek!
Tengeri ütközetek!

Áradnak a folyók Magyarországon. Nagykanizsáról jelentik: A tartós esőzés következtében a Kerka folyó kilépett medréből és elöntötte a partmenti földeket. A lakosság éjnek idején a padlásra menekülve nézte az árviz pusztítását. Az áradás a Kerka medrében a gabonatermést is elpusztította.

Tizenhárom forradalmár diákot halálra ítélték Pekingben. Londonból jelentik: A Daily Telegraph szerint, Japánban egyre erősödik a háboruellenes hangulat. Az ellenzéki pártok nyíltan követelik, hogy szüntesse be a kormány a kínai intervenciót. A Pekingben állomásozó japán helyőrség lét-

Az igazság felé Pünkösdi vasárnap este a Szlobodában

számát, ismét ezer emberrel növelték. Pekingben a déli csapatok közeledésének hírére, forradalmi propaganda kezdődött. Tizenhárom kínai diákot, akik a déliekhez való csatlakozás mellett agítáltak, a haditörvényszék tegnap halálra ítélte és agyonlővetett.

Zárt ajtók mögött tárgyalja a szovjet bíróság, az elfogott német mérnökök ügyét. Berlinből jelentik: Moszkvából zárt ajtók mögött tárgyalják a német mérnökök bűnperét. A törvényszék a védelem indítványát legnagyobb részben elvetette és csupán négy mentőtanu kihallgatásához járult hozzá.

Dr. Milutinovics Obrad orvosi rendelőjét 1928. évi május 19-én nyitotta meg Péter Király ucca 21. szám alatt és rendel 11-12-ig és 2-4-ig.

„Polár“ jégcsokoládé

kapható a városi trafik mellett, a Strandon és jégbehűtve házhoz szállítva. Futoski put 10. szám alatt megrendelhető.

Károlyi Mihálynak nincs szüksége pénzre, de azért perújítást kér magyarországi birtokainak elkobzása ügyében. Londonból jelentik: A Daily News párisi értesülése szerint, Károlyi Mihály a mexikói kormány meghívására Mexikóba utazik, az ottani gazdasági viszonyok tanulmányozására. Felesége Párisban marad, ahol régiségkereskedése van. Károlyi Mihály a lap tudósítója előtt kijelentette, hogy perújítást fog kezdeni magyarországi birtokaiért. Főbizonyítéka Clemenceaunak egyik hozzáintézett levele, amely neki a legényesebb erkölcsi bizonyítványt állítja ki. Mindazonáltal nem hiszi, hogy pernyertes lesz. Szerencsére nincs nagy szüksége pénzre, elég jó dolga van, gyermekeit angol iskolába járathatja.

Eljegyzés. Molnár Malcsics István (Noviszád) eljegyezte Tóth Gitta urleányt (Szubotica). Minden külön értesítés helyett.

Ujabb halálos ítélet Mosztárban. A mosztári törvényszék tegnap halálra ítélte Drlyevics Mehmed boszniai kereskedőjét, aki több fejszecsapással megölte Milicsevics Manojlo tekintélyes mosztári kereskedőt. Dacára annak, hogy a tárgyalás folyamán megállapítást nyert, hogy Drlyevics rettenetes nyomorusága miatt vetemedett a gyilkosságra, a törvényszék mégis halálra ítélte.

Előadások: Vasárnap 5, 9. Hétfőn 9 órakor.

SPORT

Ma délután nem rendeznek futballmérkőzést Noviszádon

Az oszjeki válogatott mérkőzés és a noviszádi lóverseny miatt, ma délután „üres” napja lesz a noviszádi futballsportnak. A noviszádi egyesületek nemtörődöm magatartását nem tartjuk helyesnek. A válogatott csapat legénységét három egyesület játékosaiból állították össze úgy, hogy egyik csapat sem nélkülöz annyi játékost, hogy az itthonmaradtokból ne futná barátságos mérkőzés lejátására. A legutóbbi tapasztalatok azt mutatják, hogy a lóverseny nem támaszt különösebb konkurrenciát a futballmérkőzésnek, azonkívül ma tartják a hidavatást, továbbá a kerület közgyűlését is, egyenesen érthetetlen tehát, hogy a májusi szép vasárnapot kihasználatlanul hagyják az egyesületek.

A hidavatás ünnepség előrelátható nagy forgalmát Petrovaradin ügyesen kihasználja és délután fél 5 óras kezdettel barátságos mérkőzést játszik a Vojvodinával. A notorius futballkedvelők számára így mégis csak adódik alkalom, hogy átsétálva az új hidon, áldozzanak futballszenvédélyüknek.

A budapesti jugoszláv követség nem ad vizumot a magyarországi csapatok beutazásához. A beogradí Politika szerint a kormány utasította Jugoszlávia budapesti követét, hogy ne adjon vizumot a Jugoszláviában mérkőzni óhajtó magyarországi csapatoknak. A lap értesülése szerint a magyar csapatok beutazásának megtiltását az a körülmény tette szükségessé, hogy a Vajdaság egyes helyiségeiben szereplő magyarországi csapatok politikai jellegű magatartást tanúsítottak. A Politika a tilalom kimondását a Rothermere-akcióval is összefüggésbe hozza.

Bíróküldés a mai mérkőzésekre. Kereskedő Ifjak (Sabac)—Spárta (Ruma): Kojics; Gradjanszki (Petrovaradin)—Vojvodina (Noviszád): André.

A Postás AK játékosai közül az alábbiakat felkérem, hogy ma délután fél 2 órakor a Winkle palota előtt megjelenni szíveskedjenek. Indulás Temerinbe pont 2 órakor. Babin, Rogics, László, Demmer, Novacsek, Sili, Barta, Pascsan, Mikus, Kiss, Szekeres. Tart. Gutwein, Petrovics. A folszerelést mindenki maga viszi. — Sportkapitány.

NAK—Odszaci SC 0:0. Hódságról jelentik: Aldozócsütörtök délutánján zajlott le a hódsági Sportklub pályáján a NAK kombinált csapata és az Odszaci SC közötti barátságos mérkőzés, amely 0:0 eredménnyel végződött. Az Odszaci Sport Club ezen a héten immár másodszor állja elsőosztályú csapatok ostromát s a csütörtöki játék is, miként a vasárnapi, eldöntetlenül végződött. A csütörtöki játékért még a vasárnapinál is nagyobb elismerés jár Odszacinak, mert tartalékokkal kellett Lessmeister Laci, Schneider József, Grafelnik és Kiefer Henrik távollétét pótolni. Ambár az OSC nagygyúit ez alkalommal hiányoztak, a NAK nem tudott a nálánál gyöngébb csapattal szemben eredményt elérni, bár sokszor veszélyeztette a hódságiak kapuját s voltak negyedórák, amikor ugrált, hogy a NAK támadásai megtörjék az odszaci védelem ellenállását. A védelem azonban, talán mert a nagygyúk hiánya folytán gyöngítve érezte magát, annál elkeseredettebben harcolt úgy, hogy a NAK játékosainak minden kombinációja dugába dőlt. Az első félidő erős, de eredménytelen küzdelemmel végződött. A második félidőben tíz percre Hódság magához ragadja az irányítást és jó egynehányszor ott terem a NAK kapuja előtt, de a jó alkalmakat, amelyek révén legalább egy esetben biztos

gólt lőhetett volna, elmulasztotta. Nemsokára megint a NAK kerekedik fölül s a játék most majdnem az idő leteltéig az odszaciak tételében folyik, sőt a végén ismét nagy veszedelemben van az OSC kapuja, de a védelemnek sikerült a helyzetet megmenteni. Lefújás után a NAK gólt lő, természetesen hasztalanul. Ez a mérkőzés az odszaciak ezidei 11-ik mérkőzése volt. Az OSC eddig még nem vesztett egy küzdelem alkalmával sem. Danis bíró (Szt. Becsej) jól vezette a mérkőzést.

Nagyarányunak ígérkezik a Noviszádi Teniszklub pünkösdi versenye. Mint már jelentettük, pünkösdi vasárnap tartja a Noviszádi Teniszklub idei első versenyt, amelyen a Vajdaság 1928. évi bajnokságai kerülnek eldöntésre. A versenyt eredetileg nemzetközi versenynek tervezte a teniszklub vezetősége, de a teniszszövetség a nemzetközi versenyt nem engedélyezte, hanem a bajnokságokat csak nemzeti verseny keretében kívánta megrendezni. Így a teniszklub a külföldi játékosok nevezéseit lemondta. A versenyre a Vajdaság minden neves játékosa elküldte nevezését, azonkívül Beograd teljes gárdájával résztvesz a küzdelmekben. Popovics, Balázs, Csernojarov, Flamann is résztvesznek a versenyen, akik országos viszonylatban a legelső klasszist képviselik. A hölgyversenyekben az ország legjobb női játékosai indulnak. A teniszklub vezetősége nagyarányu előkészületeket tesz a versenyre, hogy az a Vajdaság fővárosának megfelelő keretekben bonyolódjék le. A verseny részletes programját s a sorsolásokat jövő héten közöljük.

Az Első Horvát Takarékpénztár

ujabb időben nagy mértékben kezdett engedélyezni jelzálogos **törlesztéses kölcsönöket** úgy föld-birtokokra, mint nagyobb helyiségekben házakra is. Ezek a kölcsönök 10 vagy 15 évre engedélyeztetnek, kivételesen 20 évre is, mindenkor a **legkedvezőbb feltételek mellett.** A kölcsönök törlesztése félévi részletekkel eszközölhetik, amelyek a kölcsön megállapított egész tartama alatt egyenlő összegben fizetendők. Ezek a részletek magukban foglalják a kamatokat és a tőketörlesztéseket is, s így általuk az egész tartozás kiegyenlítődik minden további fizetés eszközlése nélkül.
1679—1

Rádió műsor

Vasárnap, május 20

Zagreb 20 órakor operaközvetítés a Színházról.

Budapest 10: Református istentisztelet. 12: Hangverseny. 16:45: Sport hírek. 17: Operett délután. 18:45: Sport hírek. 19: Előadás a Studióból. 21:10: Sport hírek.

Wien 9, 10, 11, 16, 16.30, 18.45: Hangverseny. 20:05: Színház előadás.

Prága 12, 16.30, 19.15, 20, 21, 22.45: Hangverseny.

Róma 10.15, 13, 17, 20.10: Hangverseny.

Berlin 11.30, 14, 17, 20.30, 22.30: Hangverseny.

Hétfő, május 21

Zagreb 13.30: Tözsdei hírek. 17.30, 20.35, 22.20: Hangverseny.

Budapest 12: Hangverseny. 17: Cigányzene. 20.45: Hangverseny.

Bécs 11, 16.10, 20.30: Hangverseny.

Portál!

A novisadi Davidovac és Janković-cég portálja, amely Noviszádon legszebb, minden célnak megfelelő, keményfából, csiszolt és ovális üvegekkel, eladó. Érdeklődők tekintsék meg a portált Szolid ár!
Hosszúsága 8.20 m., magassága 5 m.
Tisztelettel

Davidovac és Janković, Noviszád.

Bérmajándékok

nagy választékban és olcsón kaphatók

Ertl Bálint

ékszerész,
órás és látszerész

Novi Sad,

Kralja Petra 30., a rom. kath. templom épületében.

Tekintse meg kirakatalmát!

1928 május 19

A dinár árfolyamai

Budapest 9.98—10.06, Bécsben —, Prágában 59.225—59.725, Triesztben —, Milanóban —, Berlinben 7.31—7.33, Londonban 277.

Zürich

Páris 20.4175, London 25.33¹/₈, New-York 518.875, Brüsszel 72.45, Milánó 27.335, Madrid 87.—, Amszterdam 209.35, Berlin 124.17, Bécs 73.—, Stockholm 139.20, Oszlo 139.—, Kopenhága 139.175, Budapest 90.64, Szófia 3.7450, Prága 15.37—, Varsó 58.15, Beograd 9.1325, Athén 6.775, Sztambul 2.67, Bukarest 3.21, Helsingfors 13.09, Yokohama —, Buenos-Ayres —.

Chikagói terménytözsde

Május 19. Buza jól tartott. Május: 147³/₈, Julius 149³/₈—149⁷/₈, Szeptember 150¹/₄—150³/₈. Tengeri barátságos Május: 104³/₈, Julius: 107¹/₈, Szeptember: 108. Zab tartott. Május: 64, Julius: 55³/₈, Szeptember: 47³/₈. Rózsa barátságos. Május: 134, Julius: 131, Szeptember: 121¹/₈.

Noviszádi terménytözsde

(Hivatalos jegyzések)

Buza, bácskai 77—78 kg-os, d. k. kötés 357.50—360, bácskai 78-79 kg. d. k. 360-362.5 bácskai, Tisza 78—79 kg-os, d. k. 360—362.5 délbánati, 78-79 kg-os d. k. kötés 355-357.5 f.-bánati, 78-79 kg-os, d. k. kötés 352.5—355 Zab, bácskai, dupl. kassza kötés 262.5—267.5 szerémi, duplikát kassza kötés 262.5—267.5 macedóniai, eredeti d. k. kötés 227.5—230 Tengeri, bácskai d. k. kötés 294—297.5 bácskai, VI. dupl. k. kötés 300—302.5 bánati, duplikát kassza kötés 295—297.5 szerémi, duplikát kassza kötés 294—297.5 szerémi, VI. duplikát k. kötés 300—302.5 Buzaliszt, bácskai 0 gg és g d. k. 485—495 bácskai, 2. sz. kenyérliszt d. k. kötés 465-475 bácskai, 5. sz. kenyérliszt d. k. kötés 445—455 bácskai, 6. sz. kenyérliszt d. k. 420—430 bácskai, 7. sz. kenyérliszt d. k. kötés 350—360 bácskai, 8. sz. takarmányl. d. k. kötés 240—245 Buzakorpa, bácskai, jutásák d k 227.5—232.5 szerémi, jutásákban, d. k. kötés 227.5—232.5 bánati, jutásákban, d. k. kötés 225—230 Bab, fehér bácskai d. k. kötés 405—410 szerémi, fehér duplikát kassza kötés 405—410

Irányzat: tengerinél kellemesebb, egyébként változatlan.

Forgalom: 22 vagon buza, 35 vagon tengeri, 3 vagon liszt és ex. 1 vagon zab.

— **Álarcos rablók a Bácságban.** A Versec melletti Mariola faluban álarcos és bekormozott rablók betörték Brücker János kereskedő házába. A rablók meggyilkolták Brücker János 80 éves feleségét, majd teljesen kirabolták a házat. A csendőrség nagy-szabásu nyomozást indított a rablók felkutatására.

Continental

a világhírű és legjobb minőségű tömör kocsikerék-gummik és a hozzávaló acéltalpak eredeti gyári árban Vojvodina területén kizárólag

Lütze Ágost

kocsi és autókellékek gyári raktárában **Novisad**, Carinska ul. 10. azonnal kaphatók.
Kocsilámpák, tengelyek, rugók, kocsivasalások, nikkelezett kocsialkatrészek, sátorbőr, antik-bélésbőr, műbőr, szőnyeg, kocsiposztó, sátorponyva, gyászkocsi kellékek, gombprések, gombrészek, kártológépek nagy választékban raktáron.

Apró hirdetések

Egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár, a legkisebb apró hirdetés 10 dinár.

Eladó

HÁZ ELADÁS! A Darányi-telepen, Ilič-szanatóriummal szemben egy szép családi ház, 3 szoba, konyha, virágos és ültetvényes kerttel, szállóval, gyümölcsösrel eladó. Érdeklődni lehet a háztulajdonosnál, Petrović, Žitni trg 11. 1572-2

HÁZ ELADÓ, Pétervárad-Majorban. Érdeklődni lehet Masarikova ul. 13. 1642-1

PETEVIJEVA (Kazinci) ul. 18. számú ház szabadkézből eladó. Bővebbet ugyanott a tulajdonosnál.

OLCSÓ HÁZ eladó a Darányi telepen 2 szoba, 2 konyha negyed oldal. Érdeklődni Primorska (Vásár) u. 20. Tiringernél. 1683 1-1

ELADÓ egy új keményfa **HÁLÓSZOBA** berendezés elköltözés miatt esetleg lakással. Darányi telep II. csoport 44 a Fenyvesinél. 1664 1-1

FÉLTEHERAUTÓ 1 tonna teljesen jókarban levő jutányos áron eladó. Gubanits és Zollits gépjávitóműhely Novi Sad, Masarikova ul. 12. 1667 1-3

Egy jókarban levő **Singer AZSUROZÓGÉP** eladó. Gombosné, Kralja Petra ul. 7. az udvarban. 1659-3

NŐI KALAPOK legolcsóbban kaphatók „Ruža” kalapszalomban, Pasiceva ul. 17. 1672-2

Kiadó

25 év óta fennálló **MÉSZÁROS ÜZLET** kiadó, esetleg a berendezés külön eladó Petra Zrinjskog 39. szám. 1578-1

MAGÁNYOS CSALÁDI HÁZ az összes mellékkeliségekkel, negyed hold teleppel kiadó. Kameniči ucca végén (Csapó detektiv háza mellett.) 1632-1

EGY UDVARI SZOBA, konyha, pince használatos, szép száraz, világos, havi 400 dinárért kiadó. Kiszácsi ut 13. 1668 1-1

KÉT SZOBA, konyha, speizből álló lakás azonnal kiadó, Bátori ucca folytatása, Kameniči naselje 30. 1673-1

Egy szép **ÜZLETHÉLYSÉG** portállal, szép pincével olcsón azonnal kiadó. 1666-1

KÉT SZOBA, előszoba, konyha, speiz kiadó. Cim Vidaković, Kralja Petra 9.

PÉKSÉG kiadó Uspenska ul. 3. alatt. Bővebbet ugyanott. 1674-1

Állást keres

KÜLFÖLDI praxissal rendelkező, jó adminisztrátor, magyar, német, szerb, angol, megfelelő állást keres. Szíves válasszokat „Manager” jellegre Abrahám könyvkereskedésbe kérek. 1677 1-1

BRIDGE órákat adok. Érdeklődni Loncsarszka ucca 4. szám alatt. 1646-1

Kereslet

KERESTETIK mielőbbi belépésre egy kifizetőleány. Dornstädter-cukrászda. 1676-1

KERÉKPÁR MEGVÉTELRE keresetlik. Handler és Grossmann, Futoški put 9. 1681-1

Jobb házból való **fiu TANONCNAK** felvétetik Kovács János fűszerkereskedőnél Novisad, Magyar ucca. 1669-1

PÁNYEZÓ TANONCNAK egy fiu felvétetik Drenyák József Novi Sad, Jovan Aranjeva (Damjanich) u. 13. 1601 1-2

AJTÓFÉLFA, egy szárnyas üvegajtóval, 2,5 méter magas, megvételre keresetlik. Ustavska ul. 33. háztulajdonos. 1650-1

Ügyes **KERESKEDŐ**. SEGÉD és elárúsító felvétetik. Veliki Pariski Magazin, Novisad. 1652-1

Házasság

MEGNÓSULNE 42 éves keresztény, özvegy, vegyipari műszaki gyáros, — hozzáillő komoly független, vagyonos hölgyek teljes című leveleit „Temesvári” jellegre a kiadóba Keresem boldogító élettársamat- tehát abszolút diszkrécióval csakis komoly levelekre válaszolok. 1661 1-1

HIRDETÉSEKET felvesz a kiadóhivatal.

A Duna vizállása

Május 12-én reggel	— —	376
Május 13-án	— —	382
Május 14-én	— —	391
Május 15-én	— —	401
Május 16-án	— —	408
Május 17-én	— —	410
Május 18-án	— —	408
Május 19-én	— —	400

HIRDETÉSEK

TANONC

felvétetik **SULYOK** kelmefestőnél, Futoški u. 12. sz. alatt. 862 1-1

Proviziós utazót keresek

több cikk eladására. Cim: Schmolka hirdetőben, Jevrejska ul. 7.

Földeladás. 180 hold jó szántóföld

épületekkel Bánátban, közel Kikindához, műut mentén **olcsón eladó.** Olcsó amortizációs kölcsönök 10-25 évre.

Banka Braća Hercog, Subotica.

Antunovićeva 1.

Chovan András

Fest! Tisztit!

Novi Sadon. Központ **Čaže Kostić (Széchenyi) u. 13.**

Mindennemű festészet és vegytisztítást vállal u. m. férfi, női és gyermekruhákat. Nagykereskedőknek árengedmény!

A belvárosban Kralja Selra 19. szám alatt.

A Fő-uccán az udvarban összegyűjtő helyiséget nyitottam, ahol mind e szakmába vágó munkákat átveszek.

Fióközlet: **ŠID (Srem) Zseljeznicska ulica 10-11.**

Valódi Sisal Manilla
Kéveköötöző

ZSÁROK
PONYVÁK

3 águ juta
Szőlőkötöző
1 klg. 1200 méter hosszú

ZSINEGEK

legolcsóbban beszerezhető nagyban és kicsinyben, minden méretben és minőségben

AVRAM SCHIFF

nagykereskedőnél **NOVISADON.**

Ponyva és zsákkölcsönző intézet.

Telefon: 24-03.

Kérjen árajánlatot!

Sürgöncim: **JUTEŠIF.**

Pénzt!!! takarít meg ha a **bérma ajándékot KRAUSZ SAMU** óras ékszerésznél Novisad, Kralja Petra u. 7. sz. alatt vásárolja.

Bérma ajándékok dus választékban

olcsóbb mint bárhol 1417 1-7

Tausch János-cégnél

ékszerész, órás és látszerész.

NOVISAD, KRALJA PETRA 10.

Tisztelettel van szerencsém a n. e. közönséget és vevőimet értesíteni, hogy **férfiszabó üzletemet** az eddigi Jevrejska ul. 6. szám alól

Novisad, Vilson-tér 1. szám alá (a postával szemben) az udvarba helyeztem át. Kérem a t. közönség és vevőim további szíves pártfogását. Teljes tisztelettel!

Z. Weiser

Novisad, Vilson-tér 1. (az udvarban)

Mész, Cement, Reibsand

a legolcsóbb árban kapható

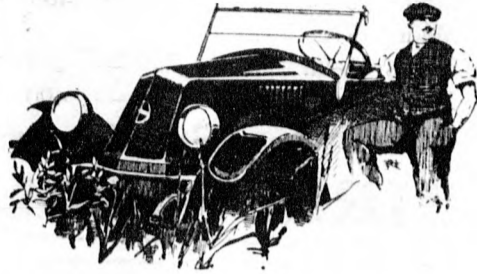
Gausz János

Novisad, Futoski put 66. Telefon 25-34.

Uj kézimunka üzlet!

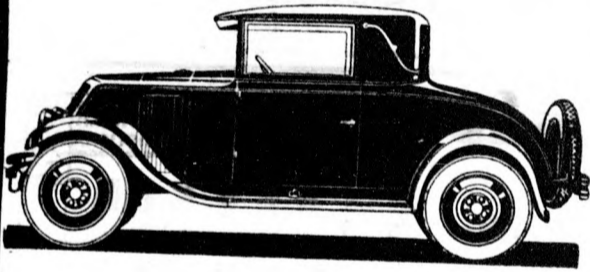
Elvállalok teljes **menyasszonyi kelengye** varrását, himzését, **férfi fehérnemű**, gyermek fehérnemű készítését. **Ágytakaró, storok**, valamint **filé, gobelin, perzsa, smirna, kelim típusu** munkák elkészítését. Gép- és kézi **aszurozási, endlizési, monogramozást** és minden e szakmába vágó dolgokat a legmodernebb és a legutányosabb árban. Rendelkezem a legmodernebbül felszerelt előnyomdával — A nb. közönség szíves pártfogását kéri tisztelettel

Sichermann Riza, Duna ucca 34. szám

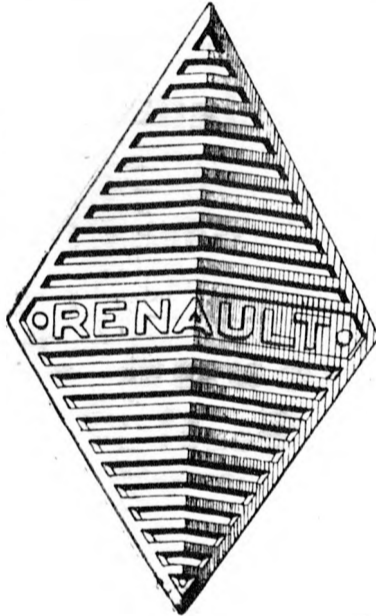
RENAULT a legolcsóbb!

RENAULT a leggazdaságosabb!

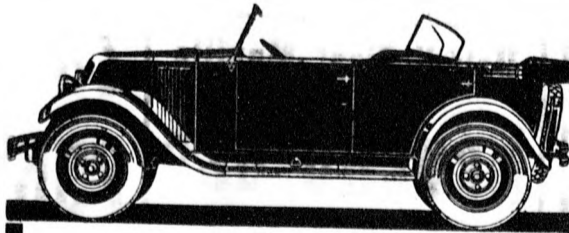
1670

A jó autónak ez a védjegye!

Vezetékvizsgáló és raktár: Krausz Ede, Novisad.

RENAULT a legüzembiztosabb!

A VILÁG LEGJOBB ZONGORÁI

legszilárdabban vásárol-
hatók

TRUPPEL

hirneves hangszer-
termeiben

NOVI SAD.

Gramofonok nagy választékban. — Óriási raktár lemezdonságokban.

Teniszezők b. figyelmébe!

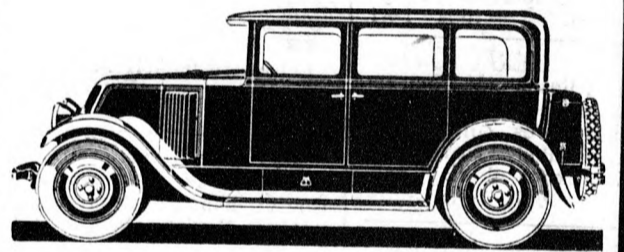
A világhírű Darsonval-ütők és más híres gyártmányok, továbbá Dunlop és Slazenger labdák a legnagyobb választékban, részletfizetésre is kaphatók! Húrozások szakszerűen eszközölhetnek.

AUTO,

Austro-Daimler világmárka, 17/60 HP. 6 cilinderes, 7 üléses keveset használt, méltányos áron eladó. Megtekinthető

Reich Mátyas és Fiai kocsit és karosszéria gyárában Novi Sad, Kis Liman. Komoly reflektánsok a kocsit kipróbálhatják

RENAULT a legjobb!

Kiadó

junius 1-től az Örmény-palotában, Kralja Alexandra 15. alatt

két nagy üzlethelyiség.

1. A földszinten.
2. Pincehelyiség irodával és a kertben nagy raktárral. Közlebbi megtudható a háztulajdonosnál. 1552-6

A halott emlékének tisztelete a legrészesebb emberi erőny!

Temetések rendezését,

exhumálást, szállítást, bármely vidékről (külföldről is), a legnagyobb figyelemmel és pontossággal, a legszilárdabb árak mellett vállalom.

GOLGOTA

Id. Lenkey Imre N. Sad

Uspenska u. 12. szám.

„PIETET“

1. Novisadi
Szemelkezési Vállalat
Wilson-tér
(Főpostával szemben.)

Szemelések rendezését
a legolcsóbban vállalja
510.-, 660.-, 850.-, 1150.-;
ércokporsók 1750.- dinártól.

A Lazarevió Lazar szijgyártó és táskauzletnek Novisad, Pašičeva ul. 30. nincs konkurenciája!

Miért? — Mert a kidolgozása mindig jó, a rendelések időben elkészülnek és az árak konkurenciánélküliek. — Állandóan raktáron: a legelegánsabb kidolgozású női ridikülök, valamint a legolcsóbb férfi erszények és bőröndök. — Elismerően legjobbak a Lazarevió féle szandálók, turista hátizsákok, futballabdák, amelyeket nagy mennyiségben készít. **Nyerog** teljes felszereléssel 1150.- Dinar.

MÁLCSICS ANDRÁS DIVAT- ÉS KATONAI SZABÓ

üzletével f. é. május hó 1-től az új palotában, ugyanazon l'aszám alatt Trg Oslobođenja 4 alatt van A kiadások redukálása folytán jelentékenyen leszállított árak. 1396 1-

NAGYFEJEŐ

kézimunka üzlete ::

NOVISAD, JEVREJSKA U. 9.

Előnyomda. Kézi és géphímző terem. Gomb-áthuzás. Nagy választék a legújabb függöny, Storr miljö, futó, ágyterítő és ágygarnitúrák, fehérnemű és a legdivatosabb ruhaminták előnyomtatása és himzése, kézi és gépzsur túllhimzés, endlizés, diszpárna montirozás és **perzsa szőnyeg** nyírása (stuccolás.) Sportzászlók készítése. Teljes kelengvék készítése hozott anyagból is. Nagy választék **kézi kiöpi csipkében** és kézimunka kellekekben. **Jutányos árak! Pontos kiszolgálás!**